N°. 2698

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden *f* 6.00; *franko* door het geheele Rijk.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan het Bureau dezer COURANT.

DONDERDAG 13 MAART.

Advertentien van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 12 Maart.

Men verneemt niets officieels omtrent den gang der onderhandelingen te Parijs. Desniettemin weet men, dat zij goed loopen.

Wel is waar wordt het geheim door de onderhandelaren trouw bewaard. Maar zij hebben verslag te doen aan hunne gouvernementen, zij hebben inlichtingen te vragen. Dikwerf gebeurt dat door den telegraaf. De Russen, om blijk te geven van hunne goede gezindheid, gebruiken zelfs geen geheim schrift; zij telegrafeeren in de fransche taal. Men ziet daaruit dat het geheim der onderhandelingen in veel te veel handen komt om ongeschonden bewaard te kunnen blijven. Men verneemt wel niets uit Parijs; maar te Londen, te Weenen, te Berlijn, te St.-Petersburg is men veel minder diskreet. Uit St.-Petersburg is zelfs gemeld dat Rusland zich met de mogendheden verstaan heeft omtrent de vorderingen, waartoe art. 5 aanleiding kon geven. Wij weten niet dat dit berigt in de dagbladen is medegedeeld; wij hebben 't nergens gevonden. Nogtans wij durven verzekeren, dat de toetreding van Rusland tot de vorderingen, op art. 5 gegrond, heeft plaats gehad. Wij doen zulks op grond van officieele dépêches, uit St. Petersburg, naar eene goede en zekere bron ons meldt, aangekomen.

Als dit waar is, — en wij hebben geene reden om er aan te twijfelen, — dan mag men het er voor houden, dat de vrede zoo goed als gemaakt is. Wat er dan nog te regelen valt kan slechts de bijzonderheden betreffen. Maar, dewijl men 't eens is over de beginselen, kan de uitwerking van de bijzonderheden vertraging veroorzaken en eenige moeijelijkheden baren; maar 't is redelijkerwijze onmogelijk dat daardoor de onderhandelingen afspringen.

Men hebbe dus geduld, en houde zich overtuigd, dat de vrede, is hij al niet officieel aangekondigd, niettemin zoo goed als bereikt is.

Denkelijk zal de Tweede Kamer, die vóór de Paaschvakantie geene wets-ontwerpen in openbare diskussie zal behandelen, nog morgen bespreken het rapport uitgebragt over de inlichtingen door de Regering in zake van den kerkbouw te Kockengen gegeven. Wij zien die beraadslagingen met belangstelling te gemoet, niet alsof de aangelegenheid-zelve die belangstelling waard zou zijn, maar alleen om te vernemen hoe de groote Staats-zaak van Kockengen met passenden ernst in de Tweede Kamer zal worden gehandhaafd op de hoogte, waarop zij met behulp van schrikbarend noodgeschreeuw is gebragt. Wij hebben haar vroeger genoemd: *une tempête dans un verre d'eau*. Verder heeft men 't niet kunnen brengen. Zelfs het verslag der kommissie van rapporteurs, alhoewel het een zeer bedenkelijk gezigt zet, en het hoofd schudt als lag er in de zaak een groot euvel, besluit met de beschuldiging, dat de twee laatste in den kerkbouw betrokkene ministers van R. K. Eeredienst *schijnen* ten minste eene *private dwaling* te hebben verkeerd.

Het is daarop dat de organen der beweging den eisch hebben gebouwd, dat de minister van R. K. Eeredienst moet aftreden. Wij sparen onzen lezers de citaten, waarin die vordering wordt ontwikkeld met al de kracht, die in der tijd door Don Quichotte werd besteed aan de bestrijding der windmolens.

Wij bepalen ons tot een paar aanmerkingen op het verslag omtrent de beschuldiging, dat de beide ministers van R. K. Eeredienst *schijnen* te hebben *in dwaling* verkeerd.

1°. Wat den heer Mutsaers, den tegenwoordigen minister, betreft, deze heeft in de geheele zaak hoegenaamd geene enkele regeringsdaad gesteld. Bij toeval is hem door het gedeputeerd bestuur van Utrecht gevraagd, wat hij van den kerkbouw dacht. Hij heeft daarop geantwoord, wat zijne private meening was. Er is in zijn brief aan de Gedep. Staten van Utrecht noch eene ministerieele beschikking, noch een ministerieel besluit, noch eene regerings-aanschrijving, noch eene wets-verklaring van wege de Regering. Er is daarin niets dan de private opinie van den heer Mutsaers. Aangenomen nu dat de heer Mutsaers zich in zijn schrijven aan Ged. Staten van Utrecht vergist heeft, hoe kan hij daaromtrent ter verantwoording worden geroepen voor de Tweede Kamer? Wij begrijpen dat een minister verantwoordelijk is voor eene regeringsdaad. Maar wij vatten niet hoe een minister kan verpligt worden zich te verantwoorden voor zijne private opiniën, zelfs in het geval zij aan Gedep. Staten zijn medegedeeld. Maar stappen wij ook nog daarover heen. Stel dat een minister verantwoordelijk is voor elken brief dien hij schrijven zal, zelfs al wordt hij bij vergissing verkeerdelijk opgevat, zal hij dan moeten te regt staan voor elke dwaling? Zoo doende zou men dan moeten aannemen, dat elk minister verpligt is in zake van wetgeving *onfeilbaar* te zijn zoo dikwijls hij, hoe dan ook, eene opinie uit. Elke misvatting zelfs *privatim* gedaan, zal eene staats-misdaad zijn, waarover parate exekutie zal worden gehouden. Geene verschooning hoegenaamd wordt toegelaten. De heer Mutsaers moge beweeren, dat hij met de zaak niets had uitstaan, dat zij haar beslag had sinds door zijn voorganger in Dec. 1853, de autorizatie tot den kerkbouw was verleend en daaraan gevolg was gegeven; dat hij met dat besluit, na de invoering der Aprilwet genomen, voor zich, in dwaling moest vallen; dat kan niet baten. Eene dwaling is mogelijk en zeer verschoonbaar in eene quæstie als de duitenplaatjes; maar onverantwoordelijk en nooit genoeg te kastijden in eene quæstie als die van Kockengen.

Wij hebben geene twee maten en twee gewigten; wij hebben de duitenplaatjes besproken, gelijk de Kockengensche kerk-quæstie. Daarom zijn wij nieuwsgierig te vernemen welke maat en gewigt in de Tweede Kamer zal worden gebruikt door de mannen, die geacht kunnen worden sommige hetzelfde kranten te vertegenwoordigen, en of zij in den minister van Eeredienst eene private dwaling zullen veroordeelen, na in den minister van Koloniën eene misvatting in eene officieele regeringsdaad te hebben verschoond.

2°. Er blijft dan nog de heer Lightenvelt. Deze zal met alle regt antwoorden, dat zoo er van zijne zijde eene dwaling heeft plaats gehad, zij voor hem onvermijdelijk was. Immers het onderzoek in loco, omtrent de gelegenheid der plaats, had lang te voren plaats gehad. Niemand had bezwaar gemaakt. Hij is daarop voortgegaan, en heeft daarop de autorizatie tot den opbouw gegeven.

Wie daarin eene staatsmisdaad zien wil, moge zich dat genoegen verschaffen; wij houden 't voor eene *chicane pour le besoin de la cause*. Zoo ooit eene dwaling verschoonbaar is, dan is die 't zeker van den heer Lightenvelt.

Men zou zich zeer vergissen als men meende dat de »welgezinden" geen anderen stormram bezaten tegen de Regering en de Grondwet dan enkel de wet op het lager onderwijs. O neen, zij zijn rijker in oorlogswerktuig.

Ach, met welk een teeder ongeduld wachten zij de diskussie niet af over het rapport nopens de beruchte zaak van Kockengen? De zaak van Kokinje, zoo als de minister van Justitie zeide? Bij die gelegenheid zal het vromenarsenaal worden ontsloten en, met de gewone behendigheid een aantal projektilen tegen de Regering worden geslingerd. Men kan er staat op maken, dat er bij die gelegenheid niets zal worden gespaard.

Reeds als een voorspel wordt er van tijd tot tijd een vuurpijl afgestoken of eene bom geworpen. Zoo neemt, bij voorbeeld, de »welgezinde" pers met gretigheid de volgende zachtzinnige regelen uit de »waakzaamheid" over:

»Als de diskussiën niet aantoonen, dat de commissie ten deze verkeerd is ingelicht, of eene verkeerde conclusie heeft genomen, dan behoort de tegenwoordige minister van roomsche eeredienst af te treden, en met hem het geheele ministerie, in zoo verre althans als het homogeen is te noemen. Dat moet het uitgebragte rapport ten gevolge hebben.

»Met geen merk van openbare wetsverkrachting, op het voorhoofd geteekend kan een minister het Huis van Oranje dienen; ja, zoo'n minister mag niet worden geduld door zijne ambtgenooten, omdat zij door hunne lijdzaamheid juist zouden bewijzen, wat wij om hunnentwille wenschen, dat niet zal kunnen bewezen worden.

»Hier vermag het apaisement-stelsel niets. Op het kleed der dienaren van de kroon mogen geen vlekken kleven. De Koning zal weten, wat hij te doen heeft. Op den Koning is ons vertrouwen gevestigd. De Koning is regtvaardig. Op hem moet van toepassing zijn, wat Samuel eens van Israels Koning zeide: »alzoo regeerde David: en David deed aan zijn gansche volk regt en geregtigheid."

Laten wij Samuel en David op hunne plaats, en zien wij wat er van dit strenge vonnis aan is. Het is zoo, de commissie veronderstelt in haar rapport, dat het besluit nopens den kerkbouw te Kockengen, door den minister der roomsche eeredienst gecontrasigneerd, niet zou beantwoorden aan de eischen der wet op de kerkgenootschappen — voor zooveel namelijk den *vorm* betreft. Zoo die wet op dat besluit van toepassing is — een punt, dat nog niet is uitgemaakt — dan zou de Raad van State op dat besluit moeten zijn gehoord, en zou het in het *Staatsblad* moeten zijn geplaatst.

Veronderstellen wij, dat inderdaad dit besluit eens niet in den vorm der wet ware genomen.

Het eenig gevolg zou, dunkt ons, zijn dat het een *nietig* besluit ware, dat het niet kon verbinden.

Niet zonder genoegen bemerken wij hier echter de puriteinsche gestrengheid, waarmede te dezer zake over openbare wetsverkrachting" wordt geklaagd, en niet meer of minder wordt geëischt, dan dat dien ten gevolge het geheele ministerie aftrede.

De phrase: »met geen merk van openbare wetsverkrachting op het voorhoofd, kan een minister het huis van Oranje dienen" — vinden wij vooral wonderschoon, en daarbij treffend *waar*! Och, hadden de vorsten uit het huis van Oranje het voorregt genoten, nooit een minister te hebben, die, hetzij willens of onwillens, eenige wetsbepaling overtrad, welk een gelukkig land zou Nederland dan niet wezen! Anders zien de »welgezinden" daar gewoonlijk zoo naauw niet op. Als er bij voorbeeld geklaagd wordt, dat de wet op de verstrekkingen is overtreden door het wegschenken van den *Soembing*; of dat, in strijd met de wet, vrijdom van invoer van koper voor begunstigde muntplaatjes werd verleend, — dan staan de »welgezinden" met liefdemantels gereed om dergelijke zonden, die het land niettemin op tonnen gouds komen te staan, te bedekken. Dan hoort men zelfs geen verwijt van hunne lippen tegen den betrokken minister, veel minder den strengen eisch dat het gansche ministerie aftrede.

Maar met die zaak van Kokinje is het ook gansch wat anders. Wat enorme belangen zijn er niet bij betrokken? Het komt er op aan of eene katholieke kerk een el of wat meer regts of meer links in zekeren tuin is komen te staan, waaraan een zeker onverdraagzaam kuddeke zich gelieft te ergeren.

Wij willen aannemen, dat dit kuddeke naar streng regt gelijk hebbe, — ware het hier dan niet de plaats om blijk te geven van die echt christelijke liefde en verdraagzaamheid, die waarlijk niet gedoogt, dat men zijn naaste belette den Heer te dienen op zijne wijze. Eene plooibare en naauwkeurige regeling is tot stand gekomen, die het onmogelijk maakt, dat beide naburige gemeenten elkander ooit kunnen hinderen of storen, — is het dan niet, al bestaat er regt, ten hoogste onbillijk en liefdeloos anderen, die zonder opzet en te goeder trouw hebben gehandeld, het genot hunner kerk te betwisten, alleen omdat er iets aan den vorm der concessie zou ontbreken?

Och ja, de »vromen" en »welgezinden" weten en gevoelen dit wel, maar toch geven zij die zaak van Kokinje niet op; want zij zouden een oorlogswerktuig tegen de ministers, en een vruchtbaar middel tot het opwekken der driften daarmede uit de hand geven.

(Arnh. Cour.)

Wanneer eene min of meer rumoer-zieke beweging het hoofd opsteekt — wat wonder dat dit spoedig en voor langeren of korteren tijd eenige onrust te weeg brengt! Het land verkeert in eenen voldoenden staat van rust; wat historiesch gevestigd en wettelijk erkend is, wordt geëerbiedigd; aller regten en vrijheden [illegible] verzekerd en gewaarborgd voor de [illegible] men welzijn dragt een iegelijk [illegible] en de bijzondere pligten, welke [illegible] hij bejvert zich, daarvan zich naar behooren te kwijten.

Daar echter, daar wordt eene meer of min kwaadaardige beweging gaande gemaakt; en een zekere bezorgdheid overmeestert plotselings de gemoederen. Is het te verwonderen? Wij gelooven het niet.

Bij eene insurrektioneele beweging, als die waarvan wij tegenwoordig getuigen zijn, en die met de geoorloofde gebruik-making van een grondwettig regt niet op ééne lijn kan gesteld worden, valt dit in 't oog, dat de beweging zich ten doel stelt niet slechts inbreuk te maken op de voorschriften der Grondwet, wat reeds zoo zeer verontrustend is, maar daarenboven nog, te midden van een kunstmatig opgewekt staatrumoer, de grondslagen van het gansche Staatsgebouw onder den voet te halen en te verbrijzelen. Dat de beweging dit beoogt, is boven allen twijfel verheven en behoeft naauwelijks herinnerd te worden. Is het toch geene uitgemaakte zaak, dat de wetsvoordragt op het onderwijs slechts het voorwendsel is, en dat het er den bewegings-mannen alleen om te doen is: 1°. het ministerie omver te werpen en den Koning te dwingen een ministerie te benoemen naar hun welgevallen; 2°. »alle sporen van den heilloozen invloed van het jaar 1848 uit te wisschen?" En is dat eene uitgemaakte zaak, is het dan niet evident, dat men den Koning wil noodzaken art. 73 der Grondwet te schenden en dat er eene revolutie wordt voorbereid? Wij meenen dat deze vraag slechts één en dat wel een zeer kategoriesch antwoord toelaat. Maar zoo is het dan ook allezins te begrijpen, dat eene insurrektioneele beweging als die, welke tegenwoordig in gang is, eene groote agitatie, eene levendige bezorgdheid, verwekt in de gemoederen. 't Geldt immers in de eerste plaats de schending of de handhaving van een der regten van de kroon, duidelijk bij de Grondwet omschreven, en, in de tweede plaats, de vernietiging of het behoud der grondwettige instellingen, waaronder wij leven, die eene ergernis zijn aan een handvol eerzuchtige oligarchen en welke de groote meerderheid des volks in stand wil gehouden hebben. En waar zulke gewigtige vraagstukken ter sprake zijn gebragt, vraagstukken, die wel levensquæstiën mogen genoemd worden, daar hare verdere behandeling van de grootste onheilen vergezeld kan gaan en hare oplossing het vaderland aan de jammerlijkste rampspoeden prijs kan geven, — waar zulke gewigtige vraagstukken ter sprake zijn gebragt, spreekt het niet van zelf, dat men daar niet gerust kan zijn en men van lieverlede op zelfverdediging tegen den beraamden aanval bedacht wordt?

Een anderen grond tot ongerustheid gaf aanvankelijk de onzekerheid, waarin men was ten aanzien van de zamenstelling der insurrektioneele partij. Van algemeene bekendheid was het, dat er waren, die sinds jaar en dag droomden van het herstel eener vroegere orde van zaken en van den terugkeer naar het regiem van vóór de bataafsche republiek. Door dezen werd natuurlijk de Grondwet van ganscher harte gehaat; doch door hen niet alleen; zij was evenzeer een gruwel in het oog van degenen, die, van geen gelijk regt voor alle Nederlanders hooren willen en die het twee vijfde der bevolking als »vijand" willen behandeld, willen vernederd, willen uitgekleed en verslagen hebben. Wat praat gij, riepen dezen, van gevaren, die van buiten dreigen? »*Intus, intus, inquam, est equus trojanus, a quo... dormientes opprimimini*," binnen, binnen, zeg ik, is het trojaansche paard, waardoor gij..... slapende zult worden ten onder gebragt. Bij het losbarsten der beweging was het onzeker, of door deze allen daaraan deel zou genomen worden? of zij-allen, door de orthodoxen, van welken de beweging was uitgegaan, zich in 't gareel zouden laten spannen? of zij-allen zóó ver zouden willen gaan, als onverholen verkondigd was? Of zij-allen den orthodoxen behulpzaam zouden willen wezen in het afbreken en vernielen van al wat bestaat en in het herstellen van den religieus politischen toestand van vóór 1798?

Onze lezers weten, dat die vragen thans niet meer gesteld behoeven te worden en welke oplossing zij verkregen hebben. Zij weten welke voorname organen der publieke opinie zich nadrukkelijk tegen de agitatie, voor de regten der kroon en voor de instandhouding der tegenwoordige orde van zaken verklaard hebben; zij weten welke organen der zoogenaamde protestantsche pers in dat opzigt eenstemmig zijn met de meer konservatieve bladen. Het *Handelsblad*, de *Arnhemsche Courant*, de *Nieuwe Rotterdamsche Courant*, de *Amsterdamsche Courant*, de *IJsselbode*, om van de katholieke pers niet te spreken, willen geene revolutie; de *Fakkel*, het *Tielsche Weekblad*, de *Kerkelijke Courant*, de *Wekker* en het *nederlandsche Onderwijzers-genootschap*, keuren de beweging onvoorwaardelijk af en ontraden hunne lezers zich er in te begeven: alleen de *Nieuwsbode*, het *Kronijkske*, de *Amersfoortsche Courant* en de *Waakzaamheid* hebben er niets tegen aan den leiband te gaan der orthodoxen en roepen dan ook hunne koelen-schorr, om het volk op straat te brengen en om het handen van het werk te doen slaan. Men ziet daaruit tot welke middelen ter opruijing de beweging voorshands bepaald is, en ofschoon dit niet voor het vervolg volkomen kan gerust stellen, zoo kan men ten minste daaruit dit opmaken, dat de groote meerderheid der Protestanten er ver af is van zijn zegel te hechten aan wat thans met blinden hartstogt wordt nagejaagd.

Eene uitdrukking van het *Zondagsblad* verwondert ons daarom te meer. Het konstateert zelf welken geduchten tegenstand het petitionnement bij de voornaamste organen der pers en dus bij de groote meerderheid der bevolking ontmoet; en desniettemin schrijft het wat volgt:

»Moge de minister van Binnenlandsche Zaken op dit oogenblik met het wets ontwerp voor de groene tafel staan, dan werd het, welligt eenigzins gewijzigd, met groote meerderheid tot wet.

»Maar de Paaschvacantie moet eerst voorbijgaan; en zal, als de Protestantsche bevolking in dien tusschentijd haar gevoelen over het ontwerp in adressen aan de Tweede Kamer heeft kenbaar gemaakt, de minister bij de meening volharden, dat zijn ontwerp beantwoordt aan de eischen onzes tijds?"

Zoo schrijft het *Zondagsblad*, terwijl het weet, dat het petitionnement op de ondersteuning van de meerderheid der protestantsche bevolking niet rekenen kan. Denkt het welligt, dat de paasch-preken in de protestantsche kerken dat deel der bevolking zullen omstemmen en dat zij bewerken zullen, dat het deel neme aan eene beweging, waarvan het doel is: inbreuk te maken op een van de regten der kroon en »uit te wisschen alle sporen van den heilloozen invloed van het jaar 1848?" Of meent het *Zondagsblad* dat eene minderheid, na de Paasch-vakantie, in elk geval, zich als eene overwegende meerderheid zal kunnen geldend maken? Wij weten niet wat hierop te antwoorden; doch vinden de woorden van het *Zondagsblad* te opmerkelijk om er niet de aandacht op te vestigen en om niet ons-zelven af te vragen, of de tijd tot handelen voor de partij des behouds niet met rassche schreden nadert?

Het provinciaal geregtshof in Noord-Holland heeft heden, bij een zeer uitvoerig arrest, het vonnis van de arrond.- regtbank alhier van 11 Dec. 1855, waarbij jhr. M. Salvador, wegens honende uitdrukkingen tegen de regtbank te Haarlem, geplaatst in eene advertentie in het *Handelsblad*, veroordeeld is tot vijftien dagen cellulaire gevangenisstraf, boete van *f* 100 en de kosten, *bevestigd*, alleen met bijvoeging van de titulatuur van den appellant, door den eersten regter vergeten.

Bij den minister van Finantiën is ontvangen eene som van *f* 80, door een Roomsch-katholiek kapellaan, onder het postmerk *'s Hertogenbosch* van den 7den dezer, ten behoeve van 's Rijks schatkist ingezonden.

Voor de noodlijdenden ten gevolge van aardbevingen, brand en andere onheilen, waardoor eenige eilanden in den Moluksehen Archipel in de maanden Junij en Julij 1855 zijn geteisterd, is bij het Departement van Koloniën ontvangen, sedert de giften vermeld, te zamen groot *f* 6,432,24 als voorloopige opbrengst eener door den heer C. W. Mieling, te 's Gravenhage, opgerigte loterij *f* 12,000,00, te zamen *f* 18,432,24.

Volgens de *Kölnische Zeitung* zal er nog in dit voorjaar eene geregelde stoombootdienst tusschen Amsterdam en Stettin worden tot stand gebragt, waarvan de direktie bij een amsterdamsch vennootschap berust. Reeds moet er eene boot metende 220 last, zoover gevorderd zijn, dat zij binnen weinige weken in de vaart kan worden gebragt.

Z. M. heeft benoemd tot rektor magnifikus bij de hoogeschool te Utrecht, voor het akademiejaar 1856—1857, den hoo leeraar L. G. Visscher. — Pensioen verleend aan Mr D. J. v Ewijck, gewezen komm. des Konings in de prov. N.-Holland, van *f* 4000 's jaars; aan Jhr Mr. J. Quarles v. Ufford, gewezen ref. bij het dep. van binnenl. zaken, van *f* 374; aan J. A. Nicolson, gew. ingenieur van den waterstaat der 1e kl., van *f* 921; aan Mr. J. C. F. v. d. Heuvel, voormalig presid. der arr. regtb. te Breda, van *f* 1333 's jaars.

Benoemd tot pres. der arrond.-regtb. te Deventer, Mr. J. G. de Wit Hamer; tot kantonr. te Gonda, Mr. J. H. van Gennep; tot ontv. der. dir. bel. en acc. te Scherpenzeel, den heer P. A. Rendorp; te Wijhe, den heer F. A. v. Schmid, te Eethen c. a. den heer G. D. P. S. Hubar; tot surn. der dir. bel., in- en uitg. regten en acc., de heeren: Jhr. C. W. Stern, te Arnhem; Jhr. T. S. H. H. Bowier, te Rosmalen en W. C. Smits, te 's Bosch.

Eervol ontslagen G. B. L. Wilkens, als ontv. der registr. en domeinen te Bergen-op-Zoom, behoudens aanspraak op pensioen; voorts verplaatst de nagenoemde ontvangers der registr. en domeinen, als: den heer J. C. van Brakel, van Vianen naar Bergen-op Zoom; den heer G. E. Termaat, van Heerlen naar Vianen; en den heer J. H. Winkelman, van Oirschot naar Heerlen, benoemd: tot ontv. der reg. en dom. te Oirschot den heer E. J. A. B. J. van Meurs, surn. der reg. en dom. tot surn. der reg. en dom. den heer G. ter Kuile te Enschede.

STATEN-GENERAAL.

TWEEDE KAMER.

Zitting van Dingsdag 11 Maart.

In deze zitting is ingekomen eene overeenkomst gesloten met Bremen betrekkelijk de toelating van konsulaire agenten in de overzeesche bezittingen, welk stuk in handen eener kommissie van vijf leden tot onderzoek gesteld is.

De Kamer heeft beslist dat op aanstaanden Donderdag 13 dezer zullen plaats hebben de interpellatiën van den heer Thorbecke, te rigten eene aan den minister van Binnenlandsche Zaken omtrent de belemmeringen ondervonden door de scheepvaart op de Maas en de Zuid-Willemsvaart tengevolge van waterwerken opgerigt in een naburig land, en eene aan den minister van Koloniën betrekkelijk de in der tijd ingezonden staten, opgevende de goederen door de Maatschappij van Weldadigheid aan het ministerie van Koloniën ten behoeve van de overzeesche bezittingen geleverd.

Daarna zullen achtereenvolgens in beraadslaging worden gebragt de wets-ontwerpen: tot amortisatie en inkoop van rentegevende nationale schuld; tot verhooging van hoofdstuk VII der staatsbegrooting van 1855 (pensioenen), en tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting voor 1856, betrekkelijk den Haarlemmermeer-polder; omtrent welke drie wetsvoorstellen de eindverslagen heden werden uitgebragt.

Na afloop daarvan zal de Kamer nog eene beslissing nemen omtrent de konklusien der rapporten betrekkelijk: de overeenkomst met België tot uitlevering van boosdoeners, en de inlichtingen op het adres van den kerkeraad der christelijke afgescheidene gemeente te Kockengen betrekkelijk de stichting van een kerkgebouw aldaar.

'S GRAVENHAGE, 11 Maart. Z. M. de Koning heeft heden morgen in een bijzonder gehoor ontvangen Z. D. H. prins Nicolaas van Nassau. Z. D. H. werd daartoe door eene hofkoets van het hôtel de *l'Europe* afgehaald en na afloop der ontvangst derwaarts terug gebragt.

— Heden middag zal er ten hove groot diner plaats hebben, waaraan de leden der koninklijke familie en Z. D. H. prins Nicolaas van Nassau zullen deelnemen.

VLAARDINGEN, 10 Maart. Het getal der schepen, welke dit jaar ter ijslandsche kabeljaauw-visscherij worden uitgerust, bedraagt 7, even als het vorige jaar. Eenige van die schepen liggen reeds geheel gereed, hoewel de juiste tijd van vertrek nog niet is bepaald.

GOUDA, 9 Maart. Dezer dagen heeft men alhier een aanvang gemaakt met de voorbereidende werkzaamheden ter plaatsing van het stoomgemaal op den IJssel, zoo als het opslaan van loodsen, het uitroeijen van een gedeelte van het stadsplantsoen, enz. Behalve dat het schoonste gedeelte dezer wandelplaats geheel vernietigd en in werkplaatsen, kolenpakhuizen, enz. zal worden herschapen, wordt tevens aan verscheidene fraai gesitueerde woonhuizen en enkele pleiziertuinen alle uitzigt ontnomen, doordien het gebouw van het stoomgemaal nagenoeg juist voor deze panden zal worden geplaatst.

GOES, 10 Maart. Gisteren avond, is bezijden den vorigen, (meer Westwaarts), een aanzienlijke dijkval aan den Wilhelmina-polder waargenomen. De lengte van den dijk, die in weinige oogenblikken in de diepte verdween, bedraagt p. m. 250 el, terwijl de weggevallen dijkwerken te zamen ruim 7000 ellen bedragen. Wel had men verwacht, dat de dijk Oostwaarts zou bezwijken, doch aan de andere zijde had men dit niet vermoed. (*H.*)

MOERGESTEL, 9 Maart. Men is in deze omstreken reeds druk bezig vele akkers met aardappelen te bepoten, aangezien men het vroege poten als zeer voordeelig voor dit gewas beschouwt. De Temperatuur in deze dagen is zeer gunstig voor de tarwe, rogge en oliezaad.

— De werkzaamheden aan den grindweg vorderen met spoed, de aarden baan van Tilburg op hier is reeds gereed, zoodat er nog slechts een trajekt van drie uren overblijft.

STEDUM, 8 Maart. De stand van het wintergraan laat zich thans zeer goed aanzien en heeft weinig of niets van den winter geleden, en belooft alzoo een goeden oogst. Alleen het koolzaad heeft met de laatste vorst eenigzins geleden, hetwelk echter op den verderen wasdom weinig of geen invloed zal uitoefenen.

OLDENZAAL, 10 Maart. Men meldt ons uit het naburige Lingen in Hanover de navolgende afschuwelijke gebeurtenis: »In den nacht van 23 op 24 Februarij ll. werden de vreedzame bewoners van het dorp Hahlen in het ambt Osnabrück, uit hunnen slaap gewekt door het geroep van »brand!"

Zich op die verschrikkende mare opgemaakt hebbende, zagen zij de op korten afstand van hun dorp gelegen woning, door eene bejaarde weduwe geheel alleen bewoond, in volle vlam staan. Met de noodige blusch-middelen zich naar de plaats des ongevals begeven hebbende, slaagden zij er spoedig in om den brand meester te worden, doch ontwaarden weldra dat de bewoonster met eene zware wonde aan het hoofd en met een strop om den hals, vermoord nederlag op den vloer der binnenkamer.

Bij het ingestelde onderzoek bleek spoedig, dat uit de bedoelde woning onderscheidene vrouwen-kleedingstukken verdwenen waren en dat de brand was aangestoken.

De justitie, van dit voorval onderrigt, kwam spoedig aan en deed een plaatselijk onderzoek. In de nabijheid van de in brand gestoken woning werden des anderen daags in een bosch verborgen gevonden eenige vrouwenkleederen, kennelijk afkomstig uit eene gevangenis. Het op een der kleedingstukken aanwezige nommer gaf licht in deze duistere zaak en bij onderzoek bleek het weldra dat eene gevangene, wier kleedingstukken met het bedoelde nommer gemerkt waren, den laatsten der voorgaande maand uit de gevangenis te Lingen was ontvlugt en nog niet was opgespoord. Die ontvlugte gevangene is genaamd Beate Christine Nieclassen de Groot, geboren te Theringsehn, ambt Timmel bij Aurich, oud 24 jaar. Volgens opgave heeft zij eene slanke gestalte, groot 5

v. 4½ d., blond haar en wenkbraauwen, voorhoofd rond, oogen blaauw, neus stomp, mond gewoon, tanden gezond, kin rond, aangezigt rood, kleur gezond, bijzondere teekenen snede over de linkerhand en over den regter onderarm.

Tegen deze vrouw is ter zake van moord, diefstal en brandstichting een bevel tot gevangenneming uitgevaardigd. In het belang der openbare veiligheid is het te wenschen, dat deze gevaarlijke booswichte, die zich niet ontzien heeft om, ten einde zich kleedingstukken te verschaffen ter bevordering harer ontvlugting, aan eene geheel onschuldige, vreedzame vrouw het leven te benemen en om ter zoo mogelijke bedekking van hare gruweldaad, eene landelijke woning in brand te steken, spoedig ontdekt worde en voor de maatschappij onschadelijk worde gemaakt."

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 11 Maart. De *Euphrate* heeft te Marseille aangebragt uit Konstantinopel van den 3den dezer. Daarmede verneemt men, dat de koude in de Krim had opgehouden en dat de gezondheidstoestand van het leger aldaar verbeterd was. Ook was aldaar ter gelegenheid van den wapenstilstand de neutrale linie aan de Tschernaïa afgebakend.

Te Balaklava was eene revue gehouden over 50,000 man engelsche troepen.

Te Konstantinopel was de geldmarkt dalende; de minister van Finantiën zoude trachten in de handelskrisis te voorzien.

— De troonrede, waarmede de zitting der Wetgevende Kamer den 3en dezer door Keizer Napoleon geopend is, vereerde, zoo als men weet, Engeland, Rusland, Oostenrijk, Piëmont en zelfs Zweden met eene uitdrukkelijke vermelding, maar zweeg van Turkijë. Thans wordt in den franschen *Moniteur* eene fransche vertaling van den tekst des firmans tot emancipatie der rajahs medegedeeld, waarbij het officiëele blad de volgende aanmerking voegt:

»Dit bevelschrift zal in aandenken blijven als eene van de loffelijkste en heilrijkste handelingen der regering van Keizer Abd-ul-Medschid. Deze souverein en de verlichte staatsdienaren, welke bij deze merkwaardige gelegenheid zijne inzigten hebben doen blijken, konden aan de wenschen der westersche mogendheden en aan de onbaatzuchtige opofferingen, door haar voor de zaak van Turkijë's onafhankelijkheid en van het europeesche regt gedaan, op geene wijze beter beantwoorden dan door alzoo, zonder dubbelhartigheid of weifeling, den weg der binnenlandsche hervorming in te slaan.

»De heldhaftige verdediging van Silistria, de bewonderenswaardige verwering van het garnizoen van Kars hebben aan de wereld getoond dat Turkije den krijgsmansgeest, die voor de instandhouding der rijken zoo onmisbaar is, niet had verloren. De firman van 18 Februarij, een uitvloeisel van menschlievendheid en van wijze staatkunde, getuigt dat het gouvernement van Z. M. Abd-ul-Medschid begrijpt het gewrocht van den oorlog niet beter te kunnen voltooijen en bevestigen, dan door met vasten wil te arbeiden, aan de invoering der hervormingen, door welke de wedergeboorte van het turksche rijk verzekerd en Turkije's zaak aan Europa alsmede aan zijne eigen bevolking dierbaar gemaakt moet worden."

— Men verhaalt hier dezer dagen het volgende: Een gewezen afgevaardigde, de naastbestaande van een hooggeplaatst persoon, werd onlangs op de Tuilerieën door den Keizer ontvangen, die tot hem zeide: »Wanneer ik mij niet bedrieg, is het niet lang geleden dat ge te Weenen waart, om bij den graaf Chambord uwe opwachting te maken." »Het is waar, Sire, was het antwoord, dat oude betrekkingen mijne familie aan het huis der Bourbons boeijen. — »En hoe hebt ge den heer graaf van Chambord gevonden? Wat doet hij? denkt hij er aan [illegible] terug te keeren?" — »Sire, dat geloof ik niet; hij werkt echter, en draagt naauwkeurig kennis van de omstandigheden, om, wanneer het geluk hem begunstigen mogt, zich van de bekwaamste en uitstekendste mannen te kunnen omringen." — »Dan, hernam de Keizer, terwijl hij zich tot den heer Abatuccie, die naast hem stond, keerde, dan zou hij juist het tegendeel doen van hetgeen ik deed; ik heb de meest onbekende gekozen."

— Het *Journal des Débats* deelt eenige bijzonderheden mede, betreffende de sensatie, welke de vrijspraak van het ministerie Oerstedt in Denemarken gemaakt heeft. Volgens dat blad is het verlichtste gedeelte der natie over den uitslag zeer tevreden, omdat men de beschuldiging van hoog verraad als het gevolg beschouwt van staatzuchtige driften en het drijven van eene partij. Men brengt openlijk zijne hulde aan al de leden van dit ministerie, welke voor de uitstekendste mannen des lands gehouden worden. Vooral legt men eene bijzondere sympathie aan den dag voor den prezident, den heer Oerstedt, die als regtsgeleerde en burger de algemeene achting geniet.

— Ten gevolge van het keizerlijk rescript, betreffende de nalatigheid waarmede sommige militieraden zijn te werk gegaan, zijn reeds onderscheidene prefekten ontslagen of is hun eene andere standplaats aangewezen.

— Graaf Orloff zeide dezer dagen tot een fransch regeringspersoon: »Nu ik Keizer Napoleon heb leeren kennen moet het mij zeer bedroeven, dat wijlen mijn meester Keizer Nikolaas hem niet even als ik gekend heeft. Had deze hem slechts een uur kunnen spreken, dan zou de oorlog niet uitgebarsten zijn, en de beste betrekkingen zouden tusschen de beide Souvereinen zich gevestigd hebben. Keizer Napoleon heeft juist het karakter en de hoedanigheden, die op het gemoed van Keizer Nikolaas groote indruk zouden gemaakt hebben.

— Een dagblad van Marseille haalt een bewijs van sympathie aan van de klanten eens kappers, die bij inschrijving 2.800 franken bijeen bragten, om een der knechts van dien kapper, die in de loting gevallen was een plaatsvervanger te verschaffen, en wel omdat die persoon de hoofden der Marseillanen zoo onovertreffelijk wist te kappen, dat zij niet meer buiten hem konden.

— Men leest in de revue *Franco-Italienne:* De schrijver van het treurspel: *De Zwaardvechter van Ravenna*, welk stuk zoo veel geestdrift in Duitschland heeft opgewekt, blijft onbekend; zulks is des te meer te verwonderen, daar dit treurspel, dat nog dagelijks in de gunst des publieks stijgt, reeds th. 10,000 aan schrijversregten heeft opgebragt, die aan de kassen der verschillende schouwburgen ter beschikking van den regtmatigen eigenaar liggen; maar noch roem noch geldzucht hebben den schrijver kunnen bewegen zich bekend te maken. Eenige duitsche kunst- en litteratuurbladen houden het er dan ook voor dat de schrijver dood is, want zoo veel belangeloosheid kunnen zij bij niemand veronderstellen.

ENGELAND.

LONDEN, 10 Maart. De koningin, door prins Albert en de andere leden der koninklijke familie vergezeld, zullen zich Maandag aanstaande van het paleis van Buckingham naar het kasteel van Windsor begeven, waar de Koning van België den volgenden dag verwacht wordt.

— Aan het Engelsch-Duitsch vreemden legioen zijn eergisteren de vaandels uitgereikt. Het telt thans 10,000 man en zal verdeeld worden in twee regimenten jagers, zes regimenten ligte infanterie en twee regimenten ligte dragonders. Elk regiment infanterie zal bestaan uit 1077 man, en elk regiment kavallerie uit 775 man. De manschappen zijn in bijna alle deelen van noordelijk en zuidelijk Duitschland aangeworven; ook bevinden er zich eenige Belgen onder.

Vele soldaten hebben reeds vroeger bij verschillende Duitsche legers als luitenant gediend. Het vreemden legioen is geplaatst onder opperbevel van generaal Stutterheim; de meeste officieren bij de infanterie zijn Duitschers, doch bij de kavallerie bestaat het grootste gedeelte der officieren uit Engelschen. Generaal Stutterheim en zijn staf zijn op het punt van naar Konstantinopel te vertrekken.

— Aan den *Times* wordt uit Parijs het volgende geschreven.

»De vrees, dat de konferentiën schipbreuk zullen lijden is verdwenen. In zekere kringen is de hoop zoo levendig dat de vrede er reeds als zeker wordt beschouwd. Er bestonden twee middelen om tot den vrede te geraken: belangrijke koncessiën van onze zijde of wel belangrijke koncessiën van wege Rusland. Door ons is er geene enkele gewigtige gedaan, en de natuurlijke gevolgtrekking is, dat het Rusland is, dat heeft toegegeven, daar Engeland en Frankrijk even naauw als ooit verbonden blijven. Ik hoor van alle kanten slechts met lof gewagen van de handelingen des Keizers en ik meen dat er geen reden bestaat om te twijfelen aan eene verandering ten goede in den loop der konferentiën. Wat de punten betreft, over welke men reeds tot een besluit moet zijn gekomen, zoo kan ik u niets zeggen, met die zekerheid, welke het gewigt van het onderwerp vordert.

— In Engeland worden, benevens de toerustingen voor den oorlog tegen Rusland, ook blijvende aanstalten voor 's lands verdediging gemaakt, inzonderheid door het versterken van punten op de kust, die voor eenen aanval van buitenlandsche vijanden blootliggen. De hiervoor benoodigde gelden zijn in de jongste gehouden zitting van het Lagerhuis zonder ernstige tegenkanting bewilligd; maar in het Hoogerhuis is een van de voornaamste sprekers, de graaf Grey, daartegen opgekomen, naar aanleiding der bill tot bekrachtiging der onlangs gesloten geldleening. Hij zeide dat het gouvernement tot goedmaking der oorlogsuitgaven te veel gebruik van het staatskrediet maakte; dat dit een gevaarlijk middel was, omdat het de noodzakelijkheid om spaarzaam gebruik van 's lands gelden minder voelbaar maakte; dat dan ook in dezen oorlog veel geld door het gouvernement verkwist werd, zooals in het bouwen van vestingwerken: dezen waren althans geen dadelijk vereischte voor 's lands veiligheid, en het plan waarnaar zij werden aangelegd, werd door sommige deskundigen afgekeurd, en behoefde in allen gevalle nog rijper onderzoek na dat de voortreffelijkheid van aardewerken boven steenen wallen bij de belegering van Sebastopol gebleken was. Doch het gouvernement wilde, naar de spreker vermoedde, van de oorlogzuchtige stemming des publieks gebruik maken, om plannen uit te voeren waartegen, na het voorbijgaan dier opgewondenheid, de publieke opinie zich zou verzetten. Hij voor zich zag de ware verweringsmiddelen eener natie niet in vestingwerken en zelfs niet in schepen, maar in den moed, de geestkracht en den rijkdom der natie.

De minister van oorlog erkende dat het gouvernement de tegenwoordige stemming des publieks beschouwde als eene gunstige gelegenheid voor het maken van te lang verzuimde aanstalten tot 's lands verdediging. »Thans (zeide lord Panmure) zijn de oogen der natie geopend voor al de nadeelige gevolgen van het stelsel van spaarzaamheid hetwelk vroeger in ons krijgswezen toegepast is; zij zal nu toestemmen in hetgeen zij na eenige weinige jaren van vrede weder geheel zou willen nalaten. De spreker meende dat een land zich op geen betere wijze voor den oorlog kan toerusten dan door in vredestijd zijne hulpbronnen te sparen, zoodat het, wanneer er oorlog komt, bij magte zou zijn dien last te dragen. Welnu, mylords, zoo hadden wij sedert 1815 gehandeld; sedert het einde van den laatstvorigen oorlog in Europa hadden wij onze hulpbronnen gespaard en op de uitgaven voor het krijgswezen bezuinigd: de oorlog kwam eindelijk, en vond hij ons gereed? Neen, de natie was niet behoorlijk in staat om oorlog te voeren. Wel is waar, wij hadden een schoon leger, maar het was te klein; ten gevolge der spaarzaamheid van de laatste veertig jaren was dat leger, hoe schoon het zich ook voordeed, geheel ongeschikt om te velde te trekken. Zulks zal, vertrouw ik, nimmer weder het geval zijn. Ik vertrouw dat de natie nu eens voor altijd overtuigd is dat zij een steeds strijdvaardig leger dient te hebben.

»De hulpbronnen van ons land zijn groot, maar daarom heeft het des te meer behoefte aan middelen om zijnen rijkdom te verdedigen en niet tot eenen ligt te behalen buit voor het buitenland te maken. Daarom bouwen wij werken ter bescherming der dokken van Portsmouth, der arsenalen van de handelshavens op onze kust. Zoo wij die punten voor eenen aanval van buitenlandsche vijanden laten bloot liggen, wat baten ons dan al de hulpbronnen welke wij er in vredestijd op een stapelen?"

Een ander van de bewindslieden, lord Stanley van Alderley, betoogde vervolgens dat de oorlogskosten voor niet minder dan een derde gedeelte door belastingen waren goedgemaakt: de uitgaven voor het krijgswezen bedroegen sedert het begin des oorlogs tot nu toe in het geheel 49,047,522 pond sterling meer dan in gewone tijden; en in denzelfden tijd was door belastingen 17,045,030 L. st. meer in de schatkist gevloeid dan in vredestijd, terwijl de staatsschuld met 33,659,003 L. st. vermeerderd was.

De bill tot goedkeuring der leening is vervolgens door de Pairs zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

— In de laatste zitting van het Huis der Gemeenten heeft de heer Murrogh, aan den minister van Binnenlandsche Zaken gevraagd, of het waar was dat een zekere Jozua Wolstencroft, barbier te Oldham, door de regtbank dier plaats tot een boete van £ 100 veroordeeld was, omdat hij een zijner klanten op Zondag geschoren had. De minister antwoordde bevestigend.

— Uit een bij het Parlement in de tegenwoordige zitting overgelegden staat, betreffende de armen in Ierland, blijkt, dat het aantal personen, die, hetzij in liefdadige gestichten opgenomen, hetzij als huiszittende armen, ondersteuning hebben ontvangen, op 1 Januarij 1857 bedroeg 36,819, terwijl het op 1 Jan. 1856 bedroeg 73,088, hetgeen eene vermindering aantoont van [illegible] percent. In deze vermindering deelen alle landstreken, met uitzondering van Down, waar het getal personen die ondersteuning hebben bekomen, met 3,9 percent is toegenomen, en zij is het grootste in Carlow, waar zij 30,6 percent bedroeg. Het getal leden [illegible] buitenshuis ondersteuning hebben ontvangen, was nu slechts 836 tegen 1523 op hetzelfde tijdstip in het vorige jaar, welk getal in eene zeer kleine evenredigheid tot het bovengemelde, als het gezamenlijke, staat. De volgende staat geeft de vermindering der armoede te kennen, zooals zij sedert 1849 successivelijk plaats had:

1849	197,392	Aantal personen die in werkhuizen op het einde der week opgenomen waren.	423,355	Aantal personen, die in gestichten van liefdadigheid opgenomen waren.
1850	203,320		104,650	
1851	206,468		2,719	
1852	166,248		3,170	
1853	138,764		3,058	
1854	104,604		2,198	
1855	85,296		1,523	
1856	72,247		836	

Volgens de bevolking, opgemaakt in 1851, staat het getal personen, die thans ondersteuning ontvangen, als omstreeks 1 tot 90 van het geheele zielental. Volgens deze evenredigheid en na zulk eene groote en aanhoudende vermindering in het aantal armen, mag men tot het besluit komen, dat het pauperisme [illegible] bragt is tot hetgeen men aannemen kan [illegible] cijfer te zijn, en het is [illegible] binnen de eerste jaren daarboven zal klimmen.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 8 Maart. Men blijft hier sterk op den vrede vertrouwen, en beschowt den gunstigen uitslag der konferentien als zeer nabij. Ook wil men weten dat met betrekking tot de grensscheiding in Bessarabië, een gemengde kommissie op de plaats zelve een topografiesch onderzoek zal doen.

— De *Oesterr. Zeit.* zegt, dat tusschen de engelsche gevolmagtigden te Parijs verschil ontstond over de vraag, wie van beiden den voorrang toekwam. Lord Cowley meende dien te moeten hebben als vertegenwoordiger der Koningin, terwijl lord Clarendon de vertegenwoordiger van het engelsche ministerie was. Men begreep intusschen dat beide lords als gevolmagtigden en vertegenwoordigers van Engeland kwamen, en dat lord Clarendon, het hoofd van het ministerie van Buitenlandsche Zaken, den eersten rang toekwam. Lord Cowley wilde zich hieraan niet onderwerpen en verkoos liever van het groot diner bij den graaf Walewski weg te blijven, dan te zien dat de eerste plaats aan zijn landgenoot werd gegeven. Maar door een bijzonder toeval kreeg lord Clarendon die plaats toch niet. Toen namelijk het diner werd opgediend, bood lord Clarendon aan de gravin Walewski, als dame des huizes, den arm om haar ter tafel te geleiden en vervolgens aan hare regterzijde plaats te nemen. Daar echter lord Clarendon den regterarm aan de gravin gaf om haar te geleiden, vergat hij in de drukte van het gesprek de plaats ter regterzijde en ging aan hare linkerzijde zitten. Graaf Orloff dit bemerkende nam spoedig plaats op den stoel ter regter-, in stede van dien aan den linkerkant, die voor hem bestemd was en die nu door lord Clarendon abusievelijk bezet was. Kortom, graaf Orloff wist op dat diner op de natuurlijkste wijze ter wereld de eereplaats in te nemen. Hieruit blijkt op nieuw hoe de russische diplomaten van alle misslagen van anderen gebruik weten te maken.

BERLIJN, 9 Maart. In de laatste twee maanden zijn er honderde petitiën van ingezetenen van alle geloofsbelijdenissen ingediend tegen het voorstel van den heer Wagner tot het doen vervallen van art. 4 der Staatsregeling, waarbij alle Pruissen gelijk voor de wet verklaard worden. In alle provinciën moet dit voorstel veel aanstoot gegeven hebben. De Regering kan daarvan niet onbewust gebleven zijn, en velen meenen derhalve, dat het berigt van den minister van Binnenlandsche Zaken, omtrent het voornemen der Regering om een additioneel artikel van die bepaling der staatsregeling voor te dragen, ten gevolge waarvan de heer Wagner zijn voorstel ingetrokken heeft, moet aangezien worden voor een middel om aan dat voorstel een zachten dood te verschaffen.

— Volgens het in Koppenhagen verschijnende dagblad der Mormonen bedroeg het getal heiligen zoo noemen de nederige Mormonen zich de laattte dagen, op den 1sten Januarij 1856 in het geheel 2692. Hiervan komen er 340 op Zweden (waaronder 21 oudsten, 19 priesters, 15 leeraars en 11 diakenen) 198 in Noorwegen en niet minder dan 2147, in Denemarken. Van de laatsten houden er zich 1208 te Koppenhagen op; dus behoort bijna een procent der inwoners dier stad tot die sekte. Zelfs naar Ylsnd hebben de Mormonen hunne leeraars gezonden, die tot dusverre op dat eiland 7 prozelieten maakten.

— Uit Odessa wordt dd. 15 Febr. geschreven, dat de typhus en allerlei aanstekende koortsen aldaar in zulk een hevigen graad heerschten, dat den 24sten alleen acht geneesheeren zwaar ziek lagen, waarvan drie den volgenden nacht stierven. Ook te Nikolajeff en in de Krim rigt de typhus groote vernieling aan, vooral op zulke plaatsen, die nabij de zee liggen.

— De heer von Hinckeldey, direkteur-generaal van policie, heeft gisteren een tweegevecht gehouden met den heer von Rochow, een der jongste leden der Eerste Kamer nadat deze als zoodanig bevorens zijn ontslag gegeven had. De heer von Hinckeldey is in de duel gedood. De heer von Rochow is in hechtenis genomen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 12 Maart.

BEVALLEN (9 Maart): N. Praeger, geb Blog, Z. - M. Hartkamp, geb. Breedé, Z. - A. M. Luns, geb. Ferieer, D. - E. A. van Berkum, geb. Westers, D. - C. H. Offenberg, geb. van Straaten, doode D.

OVERLEDEN (5 Maart): J. Appenzeller, 57 j — (6 Maart): H. G. Ten Cate. - H. Dietz, 39 j. — (7 Maart): J. Gräffner, 76 j. — (9 Maart): M. Canter, 8 m.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 Maart. Belg. leen. 2½ pc. 53¼; Obligatiën 3 pc. —; id. 4½ pc 95½; Spanje 1—3 pc. 23¾; Binnenl. 3 pc. 39¼; Romeinen 5 pc 87; Oostenrijk Metall. 5 pc. 82⅞; id. Nat. 5 pc. 83⅜.

PARIJS, 11 Maart. Fransche 4½ pc. 93.35; 3 pc. 72,60; 3 pc. Spanje 38½; id. 1¼ pc. 24; 5 pc. Met. —; Rom. Leen. 87½.

LONDEN, 11 Maart. Consols 92½, 3 pc. Spanje buitenl. 43; 1¼ pc. dito 24½; Comité-Bewijzen 4⅞; Passive 7¼. 5 pc. Rusl. 102; 4½ pc. dito 92; 4 pc. Holl. 95; 2½ pc. id. 63½; 5 pc. Sardinië 90, Brazilië 101; 4½ pc. Peru 79½; Gren. uitg. 7; id. werk. 21½; 3 pc. Mexiko 20; Turkije —; 4 pc. Portugal 44¾; Ecuador —; Wissel op Amst. 12.2½.

WEENEN, 11 Maart. Met. 5 pc. 84½; id. 4½ pc. 74; Bank-Aktien —; Wissel op Londen 10.06, Amst. —; Parijs 120½. Goud —; Zilver —; Nieuwe Leening —.

BERLIJN, 11 Maart. 3½ pc. Pr. Staatsch. —; 5 pc. Rusland 104¾; id. 4½ pc. —; Wissel op Londen 2/m. 6 Th. 23½; Parijs 80 7/12; Amst. 143⅜; Weenen —; Petersburg 104½.

HAMBURG, 11 Maart. Spanje 1¼ pc. 36¾; id. 3 pc. 22¾; Rusl. 5 pc. 98½; 3 pc. Mexikanen 11¾; 5 pc. Sardinië 85⅝; Wissel op Amst. 36.05; Londen kort 13.7⅞; Weenen —.—.

FRANKFORT, 11 Maart. 5 pc. Met. 81¼, 1 pc. Spanje binnenl. 24⅛; id. 3 pc. 39; Wissel op Londen 3/m. —; Parijs —; Weenen —; Amsterdam —.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

		10 MAART 4½ u. gebl.	11 MAART 4½ u.			gebl.
Nedert., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	$63\frac{1}{16}$	$63\frac{1}{16}$	a	$63\frac{5}{16}$	$63\frac{5}{16}$
Dito Dito	3	$75\frac{5}{16}$	$75\frac{5}{16}$		75⅜	
Dito Dito	4	93⅛	$93\frac{3}{16}$		$98\frac{15}{16}$	$93\frac{3}{16}$
O. I. Leening 1844	4					
Amortis. Syndik.	3½		89⅞			
Handel-Maatschappij	4½		130¼			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½		99⅜			
» Holl. Spoorw.-M.						
Obligatiën	4½					
Maatschappij van Weld.	4					
Aand. Ned. Bank						
België	4½					
Dito bij *Rothschild*	2½	5 ¾	52			
Frankrijk, Obligatiën	3					
Spanje, Onbep. Stukken	1¼	24	24¼		24⅜	
Dito	3	43⅝	43¼			
Dito Binnenl. à 6/m.	3	39	$39\frac{1}{16}$		39¼	$39\frac{5}{16}$
Coupon-Bewijzen		$4\frac{13}{16}$				
Amortisable Schuld		7	$7\frac{1}{16}$		$7\frac{5}{16}$	$7\frac{1}{16}$
Portugal, te Londen	3	44½	44⅜		45⅜	45½
Dito Uitgestelde			21			
Rusl., bij *Hope* 1798 en 1816	5	101⅜	101½		101¼	101½
Dito Dito 1828 en 1829	5	100⅝	100⅝			
Cert. bij dito 1831 en 1833	5					
Dito	4½	92	91¾			
Dito bij *Hope*	4	81¼	81½			
Dito bij *Stieglitz en C°.*	4	80⅞				
Dito bij id. 5de Serie	4					
Certifikaten te Hamburg	5					
Inschrijving in Assignat.	6					
Certifikaten van dito	6					
Polen, Certifikaten	4		76⅛			
Dito Aand. met Lot. fl. 500		151				
Oostenrijk, Metalliek	5	78⅞	$78\frac{13}{16}$		$79\frac{5}{16}$	79¼
Dito Nationale	5	79⅝	79¾		$80\frac{5}{16}$	80⅛
Dito Nieuwe 1847	2½	$40\frac{7}{16}$	40½		$40\frac{11}{16}$	40⅝
Dito 1851 en 1852	2½	$40\frac{7}{16}$	40½		$40\frac{11}{16}$	40⅝
Dito Nieuwe	5	84⅝	84⅞		$85\frac{1}{16}$	$85\frac{1}{16}$
Dito 1854	5	84¾	84⅞		$85\frac{1}{16}$	$85\frac{1}{16}$
Ween. Bank bij *Goll en C°.*	5	80½				
Dito	4	65	65			
Aand. met Loting fl. 250						
Nieuwe dito 1854	f		340			
Pruiss. Aand. 1854	3½		205			
Amerika, Bank-Aktiën Cert.						
Dito Orig.						
Napels, Cert. *Lam. en Bouwer*	5					
Sardinië	5					
Denemarken, Leen. te Lond.	3					
Louisiana bij *Hope*	5	$100\frac{3}{16}$				
Braziliën	5					
Dito 1843	4½					
Mexiko	3	19⅞	19⅞			
Dito Onbepaalde	3	19¾	19¾			
Peru	4½	79½				
Grenada, à £ 100	2½	20⅜	20¾		20¼	
Dito Uitgestelde		7⅜	$6\frac{13}{16}$			
Ecuador à £ 100		$6\frac{11}{16}$	3⅜		$3\frac{11}{16}$	
Venezuela, à £ 100	4½	27				
Dito Uitgestelde	1¼	12				
Grieken, te Londen	5					

N. 5 pc. Stiegl. 89½, ¾; Gren. onb. 20⅜, ¼; Credit ƒ 222, 228, 227; Ecuad. onb. 3⅝, $\frac{11}{16}$; N. 14, ⅝; O. B. A. ƒ 1235; Landw. $4\frac{15}{16}$; Thes. 102¾, ⅞.

Van binnenl. fondsen waren de 4 pc. W. S. op nieuw gevraagd en tot verbeterde koers te plaatsen. Van Spanje en Portugal werden op nieuw tot verhoogde koers belangrijke partijen van de markt genomen. Zuid-Amerika aangeboden.

Koers van het Geld: Beleening 4½ pCt., Prolongatie 5 pCt., Diskonto 4 pCt.

Wisselkoers.

Parijs	2/m.	ƒ 56	Livorno	2/m	ƒ 39
»	zigt	» 56⅛	Napels	»	» 87
Bordeaux	2/m.	» 55	Petersburg	»	» 1.78
»	zigt	» 56⅛	Weenen	6 w.	» 34
Madrid	3/m.	» 243	Augsburg	»	» 35⅛
Cadix	»	» 243	Frankfort	»	» 98⅝
Seville	»	» 242	Hamburg	2/m.	» $34\frac{15}{16}$
Bilbao	»	» 242	»	zigt	» 35¼
Lissabon	»	» 41¼	Londen	2/m.	» 11,82½
Porto	»	» 41¼	»	zigt	» 11,97½
Genua	2/m.	» 45⅛	Rotterdam		» ⅛

HANDELSBERIGTEN.

ANTWERPEN, 11 Maart. De *Graaamarkt* wsa hedsn niet zeer geanimeerd, doch prijzen hebben zich goed staande gehouden. Tarwe. Blanke Zeeuwsche ƒ 17⅜ a ⅞, roode inl d° ƒ 17¾ a 18, Rijnlandsch fraaije kwal. ƒ 17¼ d° Engelsch ƒ 17⅝ a 80 k°. Rogge. Disponible Amer. ƒ 12 a 12¼, disponible inl. ƒ 11⅛ a 11¼, inl. op April 11½.

Koffij. Brazil goed gesouteneerd; de hoogere aanbiedingen zijn niet ingewilligd door verkoopen, zoodat de omzet zich tot 1013 balen bepaald heeft.

Peper. De van New-York geimporteerde 165 balen middelzwaar zijn verkocht a 27 c. Entr. p. ½ kilo.

van *Rijst* zijn ca. 1100 gepeld Aracan en van *Ruwe Suiker* 50 kn. Havana ex *Clotilde.* afgedaan.

LONDEN, 10 Maart. *Suiker* onveranderd; de voorraad is grooter dan het vorige jaar en worden belangrijke veilingen te gemoet gezien. *Geraffineerd* onveranderd, met weinig koopers voor comsumptie; maar Crushed voor Export gewaagd.

Koffij Clean Natieve Ceylon 51 a 52 s goed gevraagd. Moka gezocht, Clean garbled 77 a 88, vreemde soorten met goeden handel.

Thee kalm; gemeen Congo weinig gevraagd.

Lijnzaad 34 s. 9 d. a 35 s.

Zink £ 23.10 a 23.15.

Talk. vast met neiging tot prijsverbetering. Petersb. in loco 57 s. 6 d.; op Maart/April 58 s. Voorraad 23123 vaten tegen 36079 vaten in 1855.

Hop. Fijne met goede vraag en gesouteneerd; gemeene soorten gaan traag af.

Graanmarkt Karig van Tarwe voorzien uit Essen en Kent, de kwal. waren goed en gingen tot ll. Maandags prijzen af. Meel (Norfolksch) was 1 a 2 s. hooger.

Gerst voor brouwen geschikt ging 1 s. hooger af.

tot vorigo prijzen gewild. — *HaVer* voor konsumptie goed ggvraaagd.

Lijn- en *Raapzaad* vast en met kooplust.

Fijn Klaverzaad ging tot volle prijzen af.

SCHEEPSTIJDINGEN.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 Maart. Meyboom, Aldebaran, Batavia. - Kikkert, Voorwaarts, Suriname.

HELVOET, 11 Maart. Van der Ven, Straat Balie, Ruhaak, Brouwershaven, en Klein, Akyab, alle 3 Batavia.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 12 Maart in lading naar:

Keulen	W. van der Poll, Maria.
»	G. Koolman, Colln N°. 10.
Ruhrort	J. v. Beek, Vrouw Willemina.
Frankfort	W. J. Krom, Frankfort N°. 22.
Mainz	J S: Ehrhart, Mainz N° 8.
Ludwighaven & Manheim	J. G. Fenster, Main Vergnugen.
Weesel	E F. Beijer, de Hoop.
Dusseldorp & Neus	F. Kusen, Niederrein N°. 12.
Duisburg	J. Otten, Johanna.
Urdingen & Ruhort	J. Hell, Johanna

Rijnhoogte ARNHEM 11 Maart 7 el 26 duim.
KEULEN 11 » 6 vt. 1 »

Advertentiën.

(1873) Op den 9 Maart 1856 overleed, op het Kasteel te Wijchen, in den ouderdom van ruim 61 jaren, onze geliefde Zuster, DOMINICA ALETTA VAN CLARENBEEK, Weduwe van Wijlen den Heer LAMBERTUS VAN DEN BOGAARD, aan de gevolgen eener langdurige ziekte, tijdig voorzien van de H. H. Sacramenten der stervenden.

F. VAN CLARENBEEK,
Pastoor en Deken te Winssen.

(1877) Heden behaagde het den Almagtigen God mijne geliefde Echtgenoote ANNA MARIA THERESIA HOLLEN, in den ouderdom van ruim 39 jaren, tot zich te roepen, na vroegtijdig voorzien te zijn met de H. Sacramenten der stervenden; mij nalatende 3 kinderen, te jong om het groote verlies te kunnen beseffen.

KAMPEN, 11 Maart 1856. J. H. THOMAS.

Iemand van den 3en rang, R. K. Godsdienst, oud 22 jaren, in staat onderwijs te geven in de Fransche, Hoogduitsche en Engelsche Talen, zag zich gaarne verplaatst tegen primo Junij of eerder. Adres met *franco* brieven onder letter A. aan de Boekhandelaars Gebr. VAN LANGENHUYSEN, te 's Gravenhage. (1876)

Men vraagt voor eene talrijke School, een **R. C. Ondermeester** van den 3en rang in staat de beginselen der Fransche taal te helpen onderwijzen, en van onbesproken gedrag. Adres *franco* onder Lett. J. A., bij den Boekhandelaar C. POTHAST te Nijmegen. (1878)

Een R. C. Ondermeester van den derden rang, van voldoende getuigschriften voorzien, verlangt tegen Mei eene andere betrekking, doch liefst waar gelegenheid bestaat tot beoefening der talen. Adres onder de letters G. P. aan den Boekhandelaar A. J. HEYDELAAR te Gouda. Brieven *franco*. (1869)

Te Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.